

Paddenpiek trekt lente op gang

Spraken we vorig jaar al van een behoorlijk strenge en vrij lange winter in vergelijking met enkele kwakkelwinters, dit jaar was dat niet anders. Zelfs voor koudbloedige dieren in winterslaap is dit een uitdaging en moeten ze zeker een vorstvrije plek kunnen opzoeken. Voor padden, die verdienstelijke gravers zijn, betekent dit meestal een passende stek vinden waar ze diep genoeg kunnen kruipen. Salamanders zoeken vooral nauwe spleetjes op om aan de vorst te kunnen ontsnappen, of zoeken het vooralsnog onder water zoals kleine watersalamanders plegen te doen. Hoe dan ook, we waren benieuwd hoe fit ze zich dit jaar op vrijersvoeten zouden aanmelden.

Voor het intensieve werk van het plaatsen van netten en emmers mochten we dit jaar voor het eerst rekenen op de welkome medewerking van het stadslandschap, 't West-Vlaamse Hart. Na een valse start lukte het met de tijdelijke dooiperiode half februari om de netten langs het westelijk traject (11 km vanaf verbrandingsoven tot voorbij de Kleiputten) te kunnen ingraven. Hierin bakenden we 3 drukke zones af met ongeveer 400m netten. Verder organiseerden we controles langs de Regenbeek (fietspad), Rennevoordestraat en Tasschestraat.

Tijdens een eerste kleine lenteprik op 25 en 26/2 telden we een honderdtal voorttrekkers, vooral gewone pad maar ook 15% Al-

penwatersalamanders. Daarna gedurende bijna 3 weken een winterdip met negatieve temperaturen: paddenliefde kent grenzen, dus weer onderkoelde passie. Op 18 en 19 maart was het eindelijk zover: warm, vochtig en een snelle respons met een zeer steile trekpiek, waarbij zo goed als drie kwart van de padden en salamanders op het liefdespad waren. Een week later nog een laatste opstootje (een honderdtal) maar hier kon reeds sprake zijn van terugtrek van dieren die niet aan de bak kwamen...

Hetzelfde patroon langs de Regenbeek, met pieken op 22 en 24 maart. Dit kan te wijten zijn aan de telijver van leerlingen van de basisschool De Vlieger net na het weekend, waardoor we nog hogere cijfers kunnen vermoeden voor de dagen voordien.

De telmethode wijzigden we niet ten opzichte van vorig jaar. Dagelijks werd er zowel 's morgens als bij valavond gecontroleerd, waarbij zowel vrij trekkende dieren als de emmers werden geteld. Zij kregen allen een veilige lift richting voortplantingspoelen. Dode padden verwijderden we bij elke telbeurt om dubbeltellingen te vermijden.

We willen er geen cijferdans van maken, maar deze gegevens willen we jullie niet onthouden:

Telgegevens 2010	Gewone pad		Groene kikker	Alpenwater-salamander		Kleine water-salamander	Salamander spec.	Totaal
	levend	dood		levend	dood			
Westelijk traject (11 km)	462	57	3	12	3	3	2	542
Rennevoordestraat	59							59
Regenbeek (fietspad)	553	17		2		47	1	620
Totalen:	1074	74	3	14	3	50	3	1221

Weer rake klappen?

De cijfers op zich lijken geruststellend. Het aandeel van de verkeersslachtoffers daalde gevoelig in vergelijking met 2009 (cfr DWw 2 jg 37, p7). Een deugddoende opsteker voor alle medewerkers. Met die gegevens wagen we ons aan enkele voorzichtige conclusies in vergelijking met de vorige jaren.

Het teltotaal over dezelfde trajecten bedroeg in 2009 1673 amfibieën, (2010: 1221) met toen helaas een erg hoog totaal slachtoffercijfer van 28 % en zelfs ruim 38 % voor het westelijk traject. Het plaatje van de levende dieren die de overkant halen ligt hierdoor in 2010 slechts 5% lager dan in 2010. Dit vrij optimistisch resultaat wordt echter vooral opgepoetst door de hoge telaantallen langs de Regenbeek, waar bovendien zeer weinig (3%) slachtoffers vallen (fietspad!).

Op het westelijk traject telden we niet eens de helft zoveel padden als vorig jaar: 519 tov 1048. De hoge verkeersdodentol van 2009 laat zich dit jaar duidelijk voelen bij de volwassen dieren. Gemiddeld leken de trekkende dieren ook kleiner als vorig jaar, een vaststelling die verschillende tellers opviel. Wanneer we met 2008 (met 1531 getelde dieren) vergelijken, wordt de daling nog duidelijker... Het drukke avondlijke verkeer zorgt op piekdagen voor een ware slachtpartij, waarbij populaties die reeds onder druk stonden, een doodsteek kunnen krijgen (cfr. Veldbosstraat). Bij toevallige tellingen langs de Bornstraat (trekrichting Sterrebos) werd vastgesteld dat de lentestart dit jaar ook een erg dode-

lijk weekend was. Enkel een tijdelijke rijverbod of vaste ondergrondse oversteekplaatsen kunnen hier verbetering in brengen.

Onverwacht en tegelijk verontrustend zijn de sterk dalende aantallen salamanders in alle telzones samen, van 174 in 2009 naar 47 dit jaar. Nog trager dan padden wordt het voor hen erg kritisch om te kunnen overleven. Over kikkers spreken we zelfs niet eens. Bij zowel groene als bruine kikker liggen in het Sterrebos zowel de zomerkwartieren als voortplantingspoelen buiten de verkeersdrukke.

Slotsom is niet dadelijk een zeer positief plaatje, uitgerekend in dit jaar van de biodiversiteit. Zonder de inspanningen van de werkgroep zou de tol heel wat hoger geweest zijn, wat overduidelijk blijkt uit de lage sterftcijfers (0,5%!) in de gebieden afgezoomd met netten. We moeten ons met de ganse ploeg vrijwilligers op-trekken aan deze kleine successen en verder de meest honkvaste bewoners van onze streek een warm hart blijven toedragen ... Door ook mee te helpen hen een zetje te geven bezorg je onze amfibieën een kans hun lentekriebels waar te maken.

Contacteer de amfibieënwerkgroep 051/262293 (milieudienst) of natuur.mandelstreke@scarlet.be

Tekst: Piet

Gegevens: paddenwerkgroep en milieudienst Roeselare